

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē sundarakāṇḍē

॥ *ēkādaśaḥ sargaḥ* ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ ēkādaśaḥ sargaḥ ॥

nāsau sītēti niścitya hanumatā punarantaḥpurē pānabhūmau
ca sītāyā anusandhānaṃ tanmanasi dharmalōpāśaṅkā tasyāḥ
svatō nivāraṇaṃ ca

avadhūya ca tāṃ buddhiṃ
babhūvāvasthitastadā |
jagāma cāparāṃ cintāṃ
sītāṃ prati mahākapiḥ ॥ 5.11.1 ॥

na rāmēṇa viyuktā sā
svaptumarhati bhāminī |
na bhōktuṃ nāpyalaṅkartuṃ
na pānamupasēvitum ॥ 5.11.2 ॥

nānyaṃ naramupasthātuṃ
surāṇāmapī cēśvaram |
na hi rāmasamaḥ kaścid
vidyatē tridaśēśvapi ॥ 5.11.3 ॥

anyēyamiti niścitya
bhūyastatra cacāra saḥ |
pānabhūmau hariśrēṣṭhaḥ
sītāsandarśanōtsukaḥ ॥ 5.11.4 ॥

krīḍitēnāparāḥ klāntā
 gītēna ca tathāparāḥ |
 nṛtyēna cāparāḥ klāntāḥ
 pānaviprahatāstathā || 5.11.5 ||

murajēṣu mṛdaṅgēṣu
 cēlikāsu ca saṁsthitāḥ |
 tathā'staraṇamukhyēṣu
 saṁviṣṭāścāparāḥ striyaḥ || 5.11.6 ||

aṅganānāṃ sahasrēṇa
 bhūṣitēna vibhūṣaṇaiḥ |
 rūpasamlāpaśīlēna
 yuktagītārthabhāṣiṇā || 5.11.7 ||

dēśakālābhiyuktēna
 yuktavākyābhidhāyinā |
 ratādhikēna saṁyuktāṃ
 dadarśa hariyūthapaḥ || 5.11.8 ||

anyatrāpi varastrīṇāṃ
 rūpasamlāpaśāyinām |
 sahasraṃ yuvatīnāṃ tu
 prasuptaṃ sa dadarśa ha || 5.11.9 ||

dēśakālābhiyuktaṃ tu
 yuktāvākyābhidhāyi tat |
 ratāviratesaṃsuptaṃ
 dadarśa hariyūthapaḥ || 5.11.10 ||

tāsāṃ madhyē mahābāhuḥ
 śuśubhē rākṣasēśvaraḥ |
 gōṣṭhē mahati mukhyānāṃ
 gavāṃ madhyē yathā vṛṣaḥ || 5.11.11 ||

sa rākṣasēndraḥ śuśubhē
 tābhiḥ parivṛtaḥ svayam |
 karēṇubhiryathāraṇyē
 parikīrṇō mahādvipaḥ || 5.11.12 ||

sarvakāmairupētāṃ ca
 pānabhūmiṃ mahātmanaḥ |
 dadarśa kapiśārdūla -
 stasya rakṣaḥpatērgrhē || 5.11.13 ||

mṛgāṇāṃ mahiṣāṇāṃ ca
 varāhāṇāṃ ca bhāgaśaḥ |
 tatra nyastāni māṃsāni
 pānabhūmau dadarśa saḥ || 5.11.14 ||

raukmēṣu ca viśālēṣu
 bhājanēṣvapyabhakṣitān |
 dadarśa kapiśārdūlō
 mayūrān kukkuṭāṃstathā || 5.11.15 ||

varāhavādhriṇasakān
 dadhisauvarcalāyutān |
 śalyān mṛgamayūrāṃśca
 hanumānanvavaikṣata || 5.11.16 ||

kṛkalān vividhāṃśchāgā -
 ñchaśakānardhabhakṣitān |
 mahiṣānēkaśalyāṃśca
 mēṣāṃśca kṛtaniṣṭhitān || 5.11.17 ||

lēhyānuccāvacān pēyān
 bhōjyānyuccāvacāni ca |
 tathāmlalavaṇōttaṃsai -
 rvididhai rāgakhāṇḍavaiḥ || 5.11.18 ||

mahānūpurakēyūrai -
 rapaviddhairmahādhanaiḥ |
 pānabhājanavikṣiptaiḥ
 phalaiśca vividhairapi || 5.11.19 ||

kṛtapuṣpōpahārā bhū -
 radhikāṃ puṣyati śriyam |
 tatra tatra ca vinyastaiḥ
 suśliṣṭaśayanāsanaiḥ || 5.11.20 ||

pānabhūmirvinā vahniṃ
 pradīptēvōpalakṣyatē |
 bahuprakārairvividhai -
 rvarasaṃskārasaṃskṛtaiḥ || 5.11.21 ||

māṃsaiḥ kuśalasaṃyuktaiḥ
 pānabhūmigataiḥ pṛthak |
 divyāḥ prasannā vividhāḥ
 surāḥ kṛtasurā api || 5.11.22 ||

śarkarāsavamādhvikāḥ
 puṣpāsavaphalāsavāḥ |
 vāsacūrṇaiśca vividhai -
 rmṛṣṭāstaiḥ pṛthak pṛthak || 5.11.23 ||

santatā śuśubhē bhūmi -
 rmālyaiśca bahusaṃsthitaiḥ |
 hiraṇmayaiśca kalaśai -
 rbhājanaiḥ sphāṭikairapi || 5.11.24 ||

jāmbūnadamayaiścānyaiḥ
 karakairabhisaṃvṛtā |
 rājatēṣu ca kumbhēṣu
 jāmbūnadamayēṣu ca || 5.11.25 ||

pānaśrēṣṭhāṃ tathā bhūmiṃ
 kapistatra dadarśa saḥ |
 sō'paśyacchātakumbhāni
 sīdhōrmaṇimayāni ca || 5.11.26 ||

tāni tāni ca pūrṇāni
 bhājanāni mahākapiḥ |
 kvacidardhāvasēṣāṇi
 kvacit pītānyaśēṣataḥ || 5.11.27 ||

kvacinnaiva prapītāni
 pānāni sa dadarśa ha |
 kvacid bhakṣyāṃśca vividhān
 kvacit pānāni bhāgaśaḥ || 5.11.28 ||

kvacidardhāvasēṣāṇi
 paśyan vai vicacāra ha |
 śayanānyatra nārīṇāṃ
 śūnyāni bahudhā punaḥ |
 parasparaṃ samāśliṣya
 kāścit suptāvarāṅganāḥ || 5.11.29 ||

kācicca vastramanyasyā
 apahr̥tyōpaguhya ca |
 upagamyābalā suptā
 nidrābalaparājitā || 5.11.30 ||

tāsāmucchvāsavātēna
 vastraṃ mālyaṃ ca gātrajam |
 nātyarthaṃ spandatē citraṃ
 prāpya mandamivānilam || 5.11.31 ||

candanasya ca śītasya
 sīdhōrmadhurasasya ca |
 vividhasya ca mālyasya
 puṣpasya vividhasya ca || 5.11.32 ||

bahudhā mārutastasya
 gandhaṃ vividhamudvahan |
 snānānāṃ candanānāṃ ca
 dhūpānāṃ caiva mūrchitaḥ || 5.11.33 ||

pravavau surabhirgandhō
 vimānē puṣpakē tadā |

śyāmāvadātāstatrānyāḥ

kāścit kṛṣṇā varāṅganāḥ || 5.11.34 ||

kāścit kāñcanavarṇāṅgyaḥ

pramadā rākṣasālayē |

tāsāṃ nidrāvaśatvācca

madanēna vimūrchitam || 5.11.35 ||

padminīnāṃ prasuptānāṃ

rūpamāsīd yathaiva hi |

ēvaṃ sarvamasēṣēṇa

rāvaṅantaḥ puraṃ kapiḥ |

dadarśa sa mahātējā

na dadarśa ca jānakīm || 5.11.36 ||

nirīkṣamāṇasca tata -

stāḥ striyaḥ sa mahākapiḥ |

jagāma mahatīm śaṅkāṃ

dharmasādhvasaśaṅkitaḥ || 5.11.37 ||

paradārāvarōdhasya

prasuptasya nirīkṣaṇam |

idaṃ khalu mamātyarthaṃ

dharmalōpaṃ kariṣyati || 5.11.38 ||

na hi mē paradārāṇāṃ

dr̥ṣṭirviṣayavartinī |

ayaṃ cātra mayā dr̥ṣṭaḥ

paradārāparigrahaḥ || 5.11.39 ||

tasya prādurabhūccintā
 punaranyā manasvinaḥ |
 niścitaikāntacittasya
 kāryaniścayadarśinī || 5.11.40 ||

kāmaṃ dṛṣṭā mayā sarvā
 viśvastā rāvaṇastriyaḥ |
 na tu mē manasā kiñcid
 vaikṛtyamupapadyatē || 5.11.41 ||

manō hi hētuḥ sarvēṣā -
 mindriyāṇāṃ pravartanē |
 śubhāśubhāsvavasthāsu
 tacca mē suvyavasthitam || 5.11.42 ||

nānyatra hi mayā śakyā
 vaidēhī parimārgitum |
 striyō hi strīṣu dṛśyantē
 sadā samparimārgaṇē || 5.11.43 ||

yasya sattvasya yā yōni -
 stasyāṃ tat parimārgatē |
 na śakyaṃ pramadā naṣṭā
 mṛgīṣu parimārgitum || 5.11.44 ||

tadidaṃ mārgitaṃ tāva -
 cchuddhēna manasā mayā |
 rāvaṇāntaḥpuraṃ sarvaṃ
 dṛśyatē na ca jānakī || 5.11.45 ||

dēvagandharvakanyāśca
nāgakanyāśca vīryavān |
avēkṣamāṇō hanumān
naivāpaśyata jānakīm || 5.11.46 ||

tāmapaśyan kapistatra
paśyañścānyā varastriyaḥ |
apakramya tadā vīraḥ
prasthātumupacakramē || 5.11.47 ||

sa bhūyaḥ sarvataḥ śrīmān
mārutiryatnamāśritaḥ |
āpānabhūmimutsṛjya
tām vicētuṃ pracakramē || 5.11.48 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyē
sundarakāṇḍē ēkādaśaḥ sargaḥ ||